

Малый Пермь ся просвѣтилъ отъ Св. Стефана въ XIV-ыя вѣкъ. Св. Стефанъ най-напрѣдъ былъ причетникъ въ Устюжскыя Съборъ, нъ распаленъ отъ желаніе-то си да просвѣти Зирианы-ты, изучилъ въ Ростовскыя Григоріевскы — Богословскы монастырь догматы-ты на вѣрж-тж, Грыцкыя и Зирианскыя языкъ, па привелъ на него най-необходимы-ты священны и Богослужебны книги. И като ся приготвилъ вече за званіе-то проповѣдникъ, опжтилъ ся камъ брѣгове-ты на Вичегдж, и похристианилъ тамъ до хылядо душъ Зирианы, на кои-то съградилъ и храмъ въ имя-то и честь-тж на Богоматерно-то Благовѣщеніе. А да имъ покаже и на дѣло, че идоли-ти сж безсилни, той изгорилъ еднж отъ най-знамениты-ты имъ кумирници, дѣто Пама, главный тѣхень влѣхва искалъ да докаже напротивъ, че сж силни, па ся наѣлъ да прѣмине неповрѣдимъ прѣзь огнь и водж, та поканилъ затова и него. Той му отговорилъ: «азъ не могж да повелѣвамъ на стихій-ты, нъ Христианскый Богъ е голѣмъ: нѣка дойдж съ тебе.» Пама тогава ся отказалъ, и народъ-тж хванжлъ скупомъ да ся крыцава, Ражкоположенъ на 1383 г. за епископъ надъ тѣхъ, той имъ наржкоположилъ священники, диаконы и причетники отъ тѣхъ сжщы-ты, и имъ нарядилъ Богослуженіе-то на языка. Той, като ся грѣжилъ за просвѣщеніе-то имъ, не прѣзиралъ и външно-то имъ още благосостояніе, ами въ гладно врѣмя имъ докарвалъ отъ Вологдж хранж, и ходялъ въ Новгородъ и Москвж, за да ги брани прѣдъ правителство-то отъ неправосждіе и грабежъ; затова и народъ-тж го ималъ и наричалъ свой отецъ. Той умрѣлъ на 1396 г. въ Москвж. Жители-ти на голѣмыя Пермь продължавали да бѣдѣтъ упорити язычники, и да мразять похристианены-ты Зирианы на Малкыя Пермь и подиръ Св. Стефана. Вогуличи-ти тамъ имъ уморили двама-та подиръ него Епископы, Герасима и Питирима, прѣемникъ-тж му само Іона сполучилъ да покрѣсти княза на голѣмыя Пермь съ подданныи-ты му заедно, помежду кои-то за да утвърди още по-трайно св. вѣрж, съградилъ имъ не само черковы, ами и монастыри.

Лопари-ти ся покрѣстили отъ калутеры-ты на Соловецкыя монастырь, отъ кои-то най-много и съ особитж любовь ся трудили затова Теодоритъ и Трифонъ. Царь Иванъ IV-ый покорилъ Казанъ, и ся основало тамъ Архиепископія, на кож-то първый Архиепископъ е Св. Гурій. Той отворилъ въ Казанъ и Свяяжскъ и училища за Христианскы-ты и Моаметанскы-ты дѣца, и съ святыя си животъ и пастырско-то си ученіе обърнулъ камъ Христа много хыляды душъ мюсюлманы. И неговый прѣемникъ Св. Германъ рабо-